

ДО:

Г-Н БОЙКО БОРИСОВ
МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
Р БЪЛГАРИЯ

КОПИЕ ДО:

ПРОФ. Д-Р КОСТАДИН АНГЕЛОВ
МИНИСТЪР НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО
ГР. СОФИЯ

Г-Н КРАСИМИР ВЪЛЧЕВ
МИНИСТЪР НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
ГР. СОФИЯ

МЕДИИТЕ

ОТВОРЕНО ПИСМО

УВАЖАЕМИ Г-Н БОРИСОВ,

УВАЖАЕМИ МИНИСТЪР АНГЕЛОВ,

УВАЖАЕМИ МИНИСТЪР ВЪЛЧЕВ,

УВАЖАЕМИ МЕДИИ,

Екипите на „Родители за безопасно образование” като част от „Посланици за промяна и развитие” и Science in the Crisis изразяваме своята подкрепа и благодарност за решението гимназиалният курс в училищата, както и университетите в страната да преминат в електронна форма на обучение от разстояние в условията на пандемия от COVID-19.

При работното видеоконферентно съвещание с членовете на Министерския съвет, проведено на 30.10.2020г., министър-председателят разпореди да бъде прилаган локален подход за училищата, в зависимост от епидемичната картина в отделните области, а за висшите училища - да решават академичните ръководства.

Изразяваме остро и категорично несъгласие с такъв подход по следните причини:

1. Локален подход не може да се прилага за национален проблем. Епидемичната обстановка в страната непрекъснато се влошава, като към момента вече 25 от 28-те области са в т.нар. „червена зона“, което означава, че само за две седмици са достигнали до над 120 заразени на 100 000 души население, като в 15 от тях заболяемостта е дори над 200 на 100 000 население. По данни на Европейския център за превенция и контрол на заболявания /ECDC/ територията на цялата страна се намира в най-високорисковата зона на разпространение на вируса. А според германското федерално правителство, считано от 1. ноември България е изцяло „рисков регион“. Предвид това, настояваме за единен национален отговор, а локалните ресурси да са с подкрепяща функция.
2. Локален подход може да се прилага при огнищно разпространение на заболяването, което не е случаят в България. Държави като Франция, Германия, Испания, Чехия поради недостатъчната ефективност на прилагането на мерките на регионално ниво се наложи да преминат в пълна национална карантина. В някои от тях училищата са отворени, но при затворени всички други сектори на обществения живот.
3. Сформираните местни и общински оперативни щабове нямат юрисдикцията за вземане на решения за общественото здраве и сигурност. Според чл. 5, ал.1 от Закона за здравето министърът на здравеопазването е органът, който ръководи националната система за здравеопазване и осъществява контрол. Тези негови функции не могат да бъдат прехвърляни в ръцете на регионални щабове, които нямат правно основание да определят регионалната или националната политика за здравето. Съгласно чл.63, ал. 4. от Закона за здравето при обявена извънредна епидемична обстановка по ал. 1 министърът на здравеопазването въвежда със заповед временни противоепидемични мерки по предложение на главния държавен здравен инспектор за територията на страната или за отделна област. Никой друг държавен орган освен Министерството на здравеопазването и регионалните здравни инспекции няма право да налага временни противоепидемични мерки. Областните управители и кметовете на общини имат право само да допълват тези ограничения.
4. Намирайки се в извънредна епидемична обстановка, не можем да оставим академичните ръководства да решават въпроси, които касаят общественото здраве и националната сигурност, защото това не е в техните компетенции. По-голямата част от университетското обучение е в лекционна форма, което позволява онлайн преподаване.

5. Премиерът разпорежи също Министерството на здравеопазването и Регионалните здравни инспекции да засилят контрола върху карантинираниите. Категорично подкрепяме контрола върху мерките, в т.ч. и по спазване на изолацията и карантината. Напомняме обаче, че здравните инспекции отдавна работят извън капацитета си и в момента не успяват да се справят с вменените им задължения. Настояваме да се увеличи ресурсът на РЗИ в страната, което да позволи наемането на допълнително кадри за временна заетост, които да подпомогнат инспекциите в изпълнението на техните функции по определянето на контактни лица, изолирането на заразени и карантинирането на контактните лица. Предлагаме контролът върху спазването на противоепидемичните мерки да бъде възложен върху други ведомства и структури – МВР, БАБХ, общини, други контролни органи.

В допълнение, с оглед на бързо разрастващата се епидемия, на липсата на ваксина и ефективно лечение, на липсата на достатъчен кадрови капацитет на болничните заведения, на недостига на лекари и друг медицински персонал, на натрупалата се физическа и психическа умора у тях, водеща до непрекъснато увеличаване на броя на заразените и сред медиците, твърдо заставаме зад позицията, че всички ученици в страната от предучилищна възраст до 12. клас трябва да преминат в електронна форма на обучение от разстояние до края на извънредната епидемична обстановка.

Основание намираме и в публикацията на реномираното медицинско списание “The Lancet”, която анализира промяната на заболяемостта от COVID-19 след отварянето на училищата в 131 страни по света. Резултатите показват, че без експоненциално нарастване на случаите в самите училища общата заболяемост във всяка отделна популация се е повишила с 24%. Изследването сравнява данните за този показател преди началото на учебната година и 28 дни след това. Категоричен е изводът, че въпреки безсимптомното протичане на заразата при множеството ученици те разпространяват вируса през учителите и семействата си. В допълнение трябва да посочим, че в България след отварянето на училищата на 15.09.2020 г. заболяемостта във възрастовите групи от 30 до 69 г. е нараснала почти 3 пъти. Най-големият брой учители са във възрастовите групи от 45 до 61 г., при които наличието на придружаващи заболявания е много високо, като само за последните 12 дни 6 учители са загубили живота си вследствие на новия коронавирус. От тях само един е над 60-годишна възраст. Това означава, че рискът за педагогическите специалисти е много висок, тъй като те не разполагат с ефективни лични предпазни средства, както и с възможност да спазват непрекъснато физическа дистанция. При тези дадености може обосновано да се прогнозира, че ако се запазят темповете на разпространение и ако няма промяна в изходните данни, до края на първия учебен срок смъртните случаи сред учителите ще бъдат над 100. Въз основа на всички посочени данни учениците от 1. до 7. клас може да останат в дневна присъствена форма на обучение само при условие, че върху всички потенциални огнища (барове, дискотеки, фитнеси, фризьорски салони, спортни зали, храмове, музеи, театри, кина, семинари, конференции, университети, туристически

обекти, екскурзии, партита на закрито, кръщенета, сватби и др.) бъде наложена 4 седмична пълна карантина – два инкубационни периода на вируса.

При преминаване на обучение в електронна среда от разстояние на цялата система на средното (1.-12. клас) и на висшето образование ще продължи да функционира, разликата е, че процесът ще се осъществява в друга физическа среда. Българските учители доказаха, че могат да работят успешно в тези условия, а учениците да получават качествено образование.

Убедени сме, че правото на живот и здраве е първостепенно и смятаме, че обучението в електронна среда създава реални условия то да бъде защитено и в същото време децата да получават стойностно и пълноценно образование.

В условия на пандемия преминаването в електронно обучение за учениците и студентите не е предпоставка за лишаване от правото на образование, а създава възможност това да се случва в безопасна за всички среда.

Нашият екип подкрепя всяко действие, което цели да ограничи разпространението на вируса и да спаси човешки животи. Благодарим за неуморната работа и за усилията в посока на ограничаване на разпространението на COVID-19.

31.10.2020 г.
гр. София

С уважение,
Родители за безопасно образование
Science in the Crisis